

Nr 145.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till landsfiskalerna m. fl. för budgetåret 1944/45; given Stockholms slott den 25 februari 1944.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 25 februari 1944.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie-, finans- och ecklesiastikdepartementen anför chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller.

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t på min hemställan under femte huvudtiteln, punkterna 191 och 192, föreslagit riksdagen att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, för budgetåret 1944/45 beräkna

dels till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar ett förslagsanslag av 6 080 000 kronor,

dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor.

Bihang till riksdagens protokoll 1944. 1 saml. Nr 145.

Som anledning till att nämnda anslag allenast beräknades preliminärt anförde jag i punkten 191, att medelsbehovet borde prövas i samband med frågan om den teoretiska utbildningen för landsfiskalsaspiranterna samt att det icke varit mig möjligt att vid tiden för statsverkspropositionens avlämnande taga ställning till utbildningsspörsmålen.

Jag anhåller nu att få upptaga hithörande spörsmål till fortsatt behandling och ämnar därvid till en början uppehålla mig vid utbildningsfrågan.

Landsfiskalsaspiranternas teoretiska fackutbildning.

Inledning.

I kungörelsen den 24 april 1942 (nr 220) meddelas bestämmelser om, bland annat, den utbildning aspirant å landsfiskalstjänst skall undergå för att vinna kompetens för sådan tjänst. Utbildningen omfattar till en början provtjänstgöring å landsfiskalskontor, vid länsstyrelse och hos landsfogde under sammanlagt som regel 1½ år. Därefter skall landsfiskalsaspiranten fullgöra praktisk polistjänstgöring samt genomgå distriktsåklagarkurs och polischefskurs. För sistnämnda båda utbildningsmoment, vilka innefatta den teoretiska delen av landsfiskalsaspirantens utbildning, hava närmare föreskrifter ännu icke givits.

Tidigare behandling av frågan.

Frågan huru landsfiskalsaspiranternas teoretiska fackutbildning skall anordnas har tidigare vid två tillfällen anmälts för riksdagen, nämligen för 1940 års lagtima riksdag och för 1941 års riksdag. Härutinnan torde hänvisning få ske till riksdagstrycket (för 1940 års lagtima riksdag prop. nr 219 s. 52—64, sammansatta stats- och första lagutskottets utlåtande nr 1 s. 32 och riksdagens skrivelse nr 438 samt för 1941 års riksdag prop. nr 225 s. 21—27).

I sistnämnda proposition upptogs till behandling ett av professorn Å. Hassler och statspolisintendenten G. Thulin såsom inom socialdepartementet tillkallade sakkunniga utarbetat förslag till landsfiskalsaspiranternas teoretiskt-juridiska och polistekniska utbildning. Sakkunnigförslaget innebar i huvudsak följande.

Utbildningen skulle försiggå dels vid Stockholms högskola och dels vid statens polisskola i Stockholm. Till högskolan skulle förläggas den juridiska undervisningen och undervisningen i kameralkunskap samt till polisskolan den teoretiska utbildningen i polistjänst.

Undervisningen vid högskolan, vilken skulle föregå undervisningen vid polisskolan, skulle omfatta fyra terminer och i vissa delar ansluta sig till den ordinarie undervisningen därstädes. Distriktsåklagaraspiranterna skulle således deltaga i den ordinarie, varje hösttermin givna propedeutiska kursen i civilrätt, straffrätt och processrätt samt deltaga i samma undervisning i förvaltningsrätt som de, vilka avsåge att avlägga juris kandidatexamen. I fråga om privaträtten skulle man begagna den ordinarie kursen för statsveten-

skaplig-juridisk examen. Särskild undervisning för distriktsåklagaraspiranterna skulle anordnas i — förutom kameralkunskap — statsrätt, finansrätt, straffrätt och processrätt. I de båda sistnämnda ämnena skulle kunskapsfordringarna i huvudsak motsvara fordringarna för juris kandidatexamen. Sedan tentamina avlagts i samtliga ämnen vid högskolan, skulle distriktsåklagarexamen avläggas. Undervisningen vid högskolan skulle börja blott vartannat år, och varje kurs skulle således omfatta två aspirantårgångar — cirka 40 aspiranter. Med hänsyn till högskolans ställning som icke statlig undervisningsanstalt skulle mellan kronan och högskolans styrelse ingås ett avtal, däri styrelsen förbunde sig att efter vissa riktlinjer mot en angiven summa anordna undervisningen. Kostnaderna för särskilt anordnad undervisning beräknades till 50 kronor för timme i fråga om ordinarie lärare vid högskolan eller docent samt till 30 kronor för timme i fråga om biträdande lärare. Dessutom skulle för examination utgå ett särskilt arvode av 10 kronor per elev i ämnena statsrätt och finansrätt samt 15 kronor per elev i straff- och processrätt. Till de lärare, vilkas i högskolans ordinarie kurser ingående undervisning man avsåg att begagna, (ledaren av den propedeutiska kursen samt kursledarna i privaträtt och förvaltningsrätt) skulle visserligen icke utgå någon särskild timersättning men för »examination och övrigt besvär» skulle till envar av dem utgå ett arvode av 500 kronor.

I enlighet härmed skulle kostnaderna bli:

	Kronor
kurs i statsrätt (20 tim. à 50: —)	1 000
examination i d:o (40 elever à 10: —)	400
kurs i finansrätt (30 tim. à 50: —)	1 500
examination i d:o (40 elever à 10: —)	400
preparandkurs i straffrätt (60 tim. à 30: —)	1 800
examinatorium i d:o (40 tim. à 50: —)	2 000
examination i d:o (40 elever à 15: —)	600
preparandkurs i processrätt (60 tim. à 30: —)	1 800
examinatorium i d:o (40 tim. à 50: —)	2 000
examination i d:o (40 elever à 15: —)	600
arvodet till ledaren av den propedeutiska kursen samt till kursledarna i förvaltningsrätt och privaträtt (à 500: —)	1 500
Summa kronor	13 600

Härtill skulle komma administrationskostnader med 2 800 kronor, varför sammanlagda kostnaderna skulle bli 16 400 kronor, förutom kostnaderna för den särskilda undervisningen i kameralkunskap, 300 kronor.

Den teoretiska undervisningen i polistjänst skulle utformas i huvudsaklig överensstämmelse med undervisningen vid de polischefskurser, som hållits vid polisskolan. Aspiranterna skulle därunder uppdelas i två omgångar.

I propositionen nr 225/1941 förklarade jag, att den plan för distriktsåklagarnas teoretiska fackutbildning, som framlagts av de sakkunniga, syntes utgöra en i huvudsak tillfredsställande lösning av de problem, som mött, då det gällt att anordna undervisningen så, att denna i fråga om de egentliga universitetsämnena komme att ligga på ett akademiskt plan och samtidigt erhöles den koncentration och fasta ledning, som torde vara erforderlig för att eleverna under den begränsade studietiden skulle kunna på ett tillfredsställande sätt inhämta det ganska omfattande kunskapsmaterialet. Emeller-

tid fann jag, att planen borde underkastas jämkningar i vissa detaljer såsom i fråga om kursplaner m. m.

Propositionen föranledde i dessa delar intet uttalande från riksdagens sida.

Departementspromemorian.

Den 17 oktober 1941 uppdrog Kungl. Maj:t åt byråchefen B. Lassen att såsom sakkunnig inom socialdepartementet biträda vid fortsatt utredning rörande distriktsåklagarnas teoretiska utbildning. Lassen överlämnade till fullgörande av sitt uppdrag den 28 mars 1942 en promemoria angående anordnandet av den juridiska delen av distriktsåklagarnas teoretiska utbildning m. m.

I promemorian beröras, såvitt nu är i fråga, följande spörsmål, nämligen storleken av de ersättningar, som skola utgå till lärarna vid den juridiska utbildningen, distriktsåklagarutbildningens närmare anknytning till övrig juristutbildning, sättet för bestridande av kostnaderna för undervisningen samt frågan om läroböcker. Promemorian innehåller i dessa delar huvudsakligen följande.

Med anledning av erinringar, som i vissa remissyttranden över Hassler-Tuhlinska förslaget riktats mot storleken av däri angivna ersättningar till lärarna vid den juridiska utbildningen, hade den sakkunnige upptagit nya förhandlingar med representanter för lärarna. Dessa hade emellertid vidhållit de anspråk, varmed i nämnda förslag räknats. En kostnadsminskning hade dock befunnits möjlig därigenom, att tidigare beräknade arvoden om 500 kronor till envar av ledarna för den propedeutiska kursen samt kurserna i förvaltningsrätt och privaträtt ansetts kunna ersättas med examinationsarvoden av samma storlek som föreslagits beträffande statsrätt och finansrätt.

I ett antal yttranden över Hassler-Tuhlinska förslaget hade vidare framhållits önskvärdheten av att utbildningen i större utsträckning än enligt förslaget gjordes gemensam för distriktsåklagaraspiranterna och övriga juris studerande. Den sakkunnige finner en närmare anslutning av distriktsåklagarutbildningen till den övriga juristutbildningen betydelsefull icke endast ur kostnadssynpunkt utan även för att möjliggöra övergång från distriktsåklagarstudier till studier för juris kandidatexamen. Då en utvidgning av kursfordringarna i finansrätt vore synnerligen önskvärd, föreslår den sakkunnige, att distriktsåklagaraspiranterna skulle delta i den ordinarie undervisningen i detta ämne. För att erhålla plats för denna ökade undervisning måste emellertid antingen statsrättskursen eller den propedeutiska kursen utgå. Att bibehålla dem i nedskuret omfång torde icke lämpligen kunna ifrågakomma. Den propedeutiska kursen torde, särskilt med hänsyn till den jämförelsevis begränsade huvudundervisningen i privaträtt, sämst kunna undvaras. Däremot torde det icke möta några större olägenheter att slopa statsrätten. Kursen i ämnet hade avsetts att givas en tämligen begränsad omfattning (20 timmar) och ämnets relativa självständighet i förhållande till de andra ämnena torde göra att ämnets bortfallande icke skulle vålla några mera avsevärda olägenheter för studierna i övrigt. Undervisningsplanen skulle med nu angivna jämkningar få följande utseende.

Första höstterminen (1942 eller 1944):

Propedeutisk kurs i civilrätt, straffrätt och processrätt (ordinarie undervisning).

Finansrätt (ordinarie undervisning).

Första vårterminen (1943 eller 1945):

Förvaltningsrätt (ordinarie undervisning).

Privaträtt (ordinarie undervisning).

Andra höstterminen (1943 eller 1945):

Straffrätt (särskild undervisning).

Andra vårterminen (1944 eller 1946):

Processrätt (särskild undervisning).

Vad angående ämnet kameralkunskap föreslår den sakkunnige, att undervisningen däri (12 timmar) skulle meddelas i samband med den polistekniska undervisningen. Om så icke skedde utan kameralkunskapen förlades till högskolan, skulle nämligen juris kandidater, vilka vore befriade från den juridiska delen av distriktsåklagarutbildningen, icke få någon utbildning i ämnet.

Av kostnaderna för undervisningen skulle enligt såväl departementspromemorian som Hassler-Thulinska förslaget lärararvoden samt ersättning till högskolan för administrationskostnader, upptagna till 2 800 kronor för varje kurs om 40 elever, gäldas av statsmedel. Enligt medgivande av högskolans styrelse skulle med erläggande av nämnda administrationskostnader följa befrielse för eleverna från inträdes- och terminsavgifter, vilka eljest uppginge till 16 000 kronor för en kurs av ifrågasatt omfattning. Övriga kostnader för undervisningen utgjordes av bränsle- och ljusavgift med 30 kronor för termin, examenskostnader med tillhopa 34 kronor, terminsavgift till Stockholms högskolas studentkår och högskolans juridiska förening med 18 — numera 20 — respektive 2 kronor samt kostnader för böcker och annan litteratur under högskolestudierna, beräknade till 150 kronor. Den sakkunnige förklarar, att man icke torde kunna ifrågasätta, att bidraget till administrationskostnader skulle utgöra en avlösning även för övriga avgifter. Av dessa borde enligt den sakkunniges mening bränsle- och ljusavgiften lämpligen gäldas av statsverket. Däremot synes icke hava ifrågasatts annat än att kostnaderna för läroböcker skulle åligga eleverna. Vad beträffar övriga kostnader för undervisningen uttalar den sakkunnige, att de årligen återkommande avgifterna till studentkåren och juridiska föreningen knappast vore av den art att de borde bestridas av statsmedel samt att avgifterna i samband med examen icke vore av den storleksordning att de med hänsyn härtill icke lämpligen skulle kunna erläggas av eleverna. Med denna fördelning av kostnaderna skulle varje elevs direkta utgifter för studierna utgöra $(150 + 4 \times 22 + 34)$ 272 kronor. Statens kostnader för en distriktsåklagarkurs med 40 elever skulle uppgå till 18 000 kronor och fördela sig på följande sätt.

	Kronor
examination i den propedeutiska kursen (40 elever à 10: —)	400
examination i finansrätt (40 elever à 10: —)	400
» » förvaltningsrätt (40 elever à 10: —)	400
» » privaträtt (40 elever à 10: —)	400
preparandkurs i straffrätt (60 tim. à 30: —)	1 800
examinatorium i d:o (40 tim. à 50: —)	2 000
examination i d:o (40 elever à 15: —)	600

	Kronor
preparandkurs i processrätt (60 tim. à 30: —)	1 800
examinatorium i d:o (40 tim. à 50: —).....	2 000
examination i d:o (40 elever à 15: —)	600
bränsle- och ljusavgifter.....	4 800
administrationskostnader	2 800
	<hr/> Summa kronor 18 000

Härvid hade särskilda kostnader för iordningställande av läroböcker icke beräknats. Den sakkunnige framhåller, att beträffande de ämnen vari särskild undervisning skulle meddelas — straffrätt och processrätt — behovet av lämpliga läroböcker vore uppenbart. Vid underhandlingar med representanter för högskolan hade dessa ställt i utsikt, att läroboken i straffrätt skulle kunna färdigställas utan särskilda kostnader för statsverket. Huruvida samma bleve förhållandet med läroboken i processrätt, vore icke fullt säkert.

I skrivelse den 27 maj 1942 har den sakkunnige anmält, att den jämkning av studieplanen för statsvetenskaplig-juridisk examen, som vore förutsättning för att ordinarie undervisning i både finansrätt och privaträtt skulle kunna utnyttjas för distriktsåklagarkursen, visat sig icke möjlig att genomföra. Vid sådant förhållande måste för distriktsåklagarnas del särskild undervisning anordnas i ettdera av dessa ämnen. Särskild undervisning i privaträtt syntes vara att föredraga, då därigenom möjlighet bereddes att bättre anpassa denna undervisning efter landsfiskalernas behov. Den sakkunnige meddelar vidare, att verkställd utredning gäve vid handen, att igångsättandet av den teoretiska utbildningen lämpligen borde uppskjutas till år 1944.

Yttranden över departementspromemorian.

Över promemorian med tillägg hava yttranden avgivits av *justitiekanslern, statskontoret, riksräkenskapsverket, styrelsen för statens polisskola och kanslern för rikets universitet* ävensom *styrelsen för Stockholms högskola* efter hörande av *den stats- och rättsvetenskapliga avdelningen vid högskolan*.

I samtliga yttranden hava de förslag, för vilka i det föregående redogjorts, helt eller i huvudsakliga delar tillstyrkts. Följande erinringar hava framställts.

Universitetskanslern anser det betänkligt att helt slopa undervisningen i statsrätt. Det kunde icke vara utan betydelse, att de blivande åklagarna finge någon undervisning rörande det svenska statsskickets grunddrag och medborgarens offentlighetsrättsliga ställning. Kanslern hemställde därför, att en översikt över dessa statsrättsliga grundsatser inlades i undervisningen, förslagsvis inom ramen för undervisningen i förvaltningsrätt. Liknande synpunkter anläggas av *statskontoret*. Även *justitiekanslern* finner, att en översiktlig kurs i statsrätt borde ingå i distriktsåklagarexamen. Med hänsyn härtill förordades ett övervägande, om ej en sådan kurs kunde medtagas och i stället den propedeutiska kursen utgå eller begränsas samt fordringarna i finansrätt — utan att den för distriktsåklagaraspiranterna och övriga juris

studerande gemensamma undervisningen i ämnet slopades — sättas något lägre. Med hänsyn till önskvärdheten av att studiet av processrätten såvitt möjligt föreginge studiet av förvaltningsrätten, ifrågasattes vidare en undersökning, om undervisningen i sistnämnda ämne borde flyttas till sista terminen.

Stats- och rättsvetenskapliga avdelningen vid Stockholms högskola uppgiver kostnaderna för anordnandet av särskild kurs i privaträtt om 55 timmar till 2 800 kronor.

Statskontoret finner skäligt, att kostnaderna för bränsle och lyse stannade å högskolan. I övrigt ansåge sig statskontoret kunna biträda vad i promemorian med tillägg anförts beträffande kostnaderna och avgifterna för den föreslagna distriktsåklagarkursen.

Departementschefen.

Rekryteringen å landsfiskalsbanan har under de sista två åren skett med utgångspunkt från att den första distriktsåklagarkursen skulle taga sin början hösten 1944. Tiden är därför inne att taga ställning till frågan huru landsfiskalsaspiranternas teoretiska utbildning skall anordnas. Detta ställningstagande torde endast till sina grundlinjer böra betraktas som definitivt. Vad angår detaljerna såsom kursplaner m. m. böra de erfarenheter, som vinnas vid de första distriktsåklagar- och polischefskurserna, få bli bestämmande för kursernas slutliga utformning.

Sista gången jag tog befattning med spørgsmålet om landsfiskalernas teoretiska utbildning var vid anmälan den 18 april 1941 av propositionen nr 225/1941 angående lönereglering för landsfiskaler m. m. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår godtog jag då grunddragen i en av särskilda utredningsmän framlagd plan för undervisningen. Enligt planen skulle den juridiska delen av undervisningen, distriktsåklagarkursen, förläggas till Stockholms högskola och den polistekniska delen, polischefskursen, till statens polisskola. Den utredning i ämnet som därefter verkstälts av tillkallad sakkunnig avser närmast frågan om vilka ämnen som skola ingå i den juridiska undervisningen samt kostnaderna för denna. Den sakkunnige föreslår, att distriktsåklagarkursen skall omfatta dels genomgång av den propedeutiska kurs i civilrätt, straffrätt och processrätt samt deltagande i den undervisning i finansrätt och förvaltningsrätt, som är avsedd för juris kandidatexamen, och dels deltagande i särskild, för landsfiskalernas behov tillrättalagd undervisning i privaträtt, straffrätt och processrätt. Undervisningen i kameralkunskap skulle meddelas vid polisskolan i samband med den polistekniska undervisningen. De kostnader för en hel distriktsåklagarkurs med 40 elever, vilka enligt förslaget skola bestridas av statsverket, beräknas till 20 800 kronor, varav 2 800 kronor avse bidrag till högskolans administrationskostnader, 4 800 kronor bränsle- och ljusavgifter samt återstoden, 13 200 kronor, arvoden åt lärare för undervisning och examination. Då varje distriktsåklagarkurs omfattar fyra terminer, skulle den årliga kostnaden för staten uppgå till 10 400 kronor. Landsfiskalsaspiranterna enligt förslaget åvilande kostnader kunna beräknas till 272 kronor för aspirant och kurs. I yttrandena över för-

slaget framförda erinringar mot kursplanen synas icke böra föranleda andra ändringar än att planen kompletteras med en kortfattad statsrättslig översikt, vilken lämnas antingen såsom inledning till undervisningen i förvaltningsrätt eller av den studieledare, vars tillsättande jag i det följande förordar. Beträffande normerna för dels ersättningen till högskolan för undervisningens anordnande och dels fördelningen mellan staten och landsfiskalsaspiranterna av kostnaderna för undervisningen biträder jag förslaget.

Ytterligare förhandlingar i ämnet ha förts med en representant för Stockholms högskolas stats- och rättsvetenskapliga avdelning, varvid framkommit, att kostnaderna för undervisningen i straffrätt kunna nedbringas. Det s. k. examinatorium om 40 timmar, som enligt sakkunnigförslaget innefattas i denna undervisning, skulle nämligen genom elevernas deltagande i viss ordinarie undervisning kunna begränsas till 15 timmar. Ur kostnadssynpunkt innebär detta en besparing av 1 250 kronor för kurs. Vidare har högskolerepresentanten framhållit angelägenheten av att en lärare finge i uppdrag att vara studieledare för undervisningen. Denne skulle med korta mellanrum, förslagsvis en gång i veckan, samla eleverna och under otvungna former meddela råd och anvisningar beträffande studierna, efterhöra elevernas önskemål och vidarebefordra dessa till vederbörande lärare, lämna förklaringar inom sådana undervisningsområden, som varit för eleverna svårfattliga, i viss omfattning komplettera undervisningen genom översiktliga framställningar i ämnen, vari undervisning icke särskilt meddelas men vilka tanger i distriktsåklagarkursen ingående ämnen, samt i allt vad rör undervisningen taga sig an eleverna. Beträffande läroboksfrågan har högskolerepresentanten förklarat, att möjligheterna för att lämpliga läroböcker eller kompendier skulle stå till förfogande alltefter det undervisningen i de särskilda ämnena toge sin början syntes goda.

Med hänsyn till den begränsade studietiden, omfattningen av det kunskapsmaterial som därunder skall inhämtas samt det förhållandet, att undervisningen kommer att i icke obetydlig utsträckning bli gemensam för landsfiskalsaspiranterna och övriga juris studerande, finner jag erforderligt, att stats- och rättsvetenskapliga avdelningen vid Stockholms högskola utser en av lärarna till studieledare med de av högskolerepresentanten skisserade uppgifterna. Ersättningen till studieledaren torde böra utgå av statsmedel och bestämmas till 1 000 kronor för läsår. Utnyttjandet av möjligheten till inskränkning av den särskilda undervisningen i straffrätt och tillsättandet av studieledare för undervisningen innebär en nettokostnadsökning i förhållande till sakkunnigförslaget av 750 kronor. Statens kostnader för en distriktsåklagarkurs av normal storlek, 40 elever, kunna sålunda beräknas till 21 550 kronor.

Den första distriktsåklagarkursen synes böra taga sin början hösten 1944. Medel härför torde sålunda böra äskas för nästa budgetår. Enligt vad jag inhämtat är det angeläget, att den första kursen omfattar flera elever än normalt. Som skäl härför åberopas dels en begynnande knapphet å färdigutbildade landsfiskalsaspiranter och dels det förhållandet, att antalet aspiranter, som beräknas hava hösten 1944 fullgjort för tillträde till distrikts-

åklagarkurs föreskriven provtjänstgöring, är betydligt större än 40. På grund härav och då förenämnda representant för högskolan förklarat, att större olägenheter för undervisningen icke skulle vara förenade med någon ökning av elevantalet, förordar jag, att den första distriktsåklagarkursen omfattar 50 elever. Kostnadsberäkningen röner givetvis inverkan härav. Sålunda komma examinationsersättningar samt bränsle- och ljusavgifter att stiga med 700 respektive 1 200 kronor. Däremot gör högskolan icke anspråk på ökat bidrag till administrationskostnaderna. Statens kostnader för ifrågavarande utökade distriktsåklagarkurs komma sålunda att uppgå till 23 450 kronor eller i runt tal 12 000 kronor för vartdera av nästföljande två budgetår.

Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att med högskolan träffa erforderlig överenskommelse om undervisningens anordnande.

Vad slutligen angår den för landsfiskalsaspiranterna avsedda polischefskursen torde denna böra anordnas i huvudsaklig överensstämmelse med hittills vid statens polisskola hållna polischefskurser. I detta sammanhang torde få erinras om att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition, femte huvudtiteln, punkten 202, hemställt, att medel skulle anvisas för anordnande under nästa budgetår vid statens polisskola av en polischefskurs, gemensam för landsfogde- och stadsfiskalsaspiranter samt de landsfiskalsaspiranter, som på grund av platsbrist icke komma i fråga till första distriktsåklagarkursen.

Anslagsberäkningar.

Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	5 746 000	6 003 611
1943/44	6 080 000	—
1944/45 (förslag)	6 080 000	—

Kungl. Maj:t har den 30 juni 1943 fastställt personalförteckning för landsfiskalerna m. fl. (statsliggaren s. 293).

Samtidigt har Kungl. Maj:t fastställt följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1943/44:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 3 084 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 2 113 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl.	» 128 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 765 000
<hr/>	
Summa kronor 6 090 800	

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Karlskoga och Askersunds städer	kronor 10 800
<hr/>	
Summa förslagsanslag kronor 6 080 000	

Anledning till ändring av personalförteckningen föreligger icke.

Vid sådant förhållande kan anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän upptagas med oförändrat belopp, 3 084 800 kronor.

Posten till avlöningar till icke-ordinarie personal torde, liksom för innevarande budgetår, beräknas med utgångspunkt från att utgifterna för avlönande av personal, avsedd för den administrativa försvarsberedskapen, ersättas i särskild ordning. Den icke-ordinarie personal, som fullgör mera normala arbetsuppgifter, har under den gångna delen av budgetåret 1943/44 bibehållits oförändrad. Detta torde i huvudsak bliva förhållandet även under nästa budgetår. Som grund för beräkningen av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål torde sålunda böra läggas det belopp — 2 113 000 kronor — varmed posten är upptagen i avlöningsstaten för innevarande budgetår. Emellertid har för detta budgetår ett belopp av 50 000 kronor avsetts till bestridande av kostnaderna för vikarier för landsfiskalsassistenter under den tid dessa genomginge förkortad polischefskurs. Då sådana kurser icke komma att anordnas under nästa budgetår, bortfalla nämnda kostnader. Å andra sidan tillkomma kostnaderna för ett förhållandevis stort antal löneklassuppflyttningar. Sistnämnda kostnader uppskattas till 20 000 kronor. Anslagsposten bör sålunda upptagas med (2 113 000 — 50 000 + 20 000) 2 083 000 kronor.

Planenlig utökning av antalet landsfiskalselever nödvändiggör höjning av anslagsposten till arvoden till landsfiskalselever m. fl. med 30 000 kronor till 158 000 kronor.

Utgifterna för rörligt tillägg beräknar jag oförändrat till 765 000 kronor.

Under särskilda uppbördsmedel bör såsom ersättning från Karlskoga och Askersunds städer alltjämt räknas med ett belopp av 10 800 kronor.

Medelsbehovet under detta anslag kan alltså beräknas till (3 084 800 + 2 083 000 + 158 000 + 765 000 — 10 800) 6 080 000 kronor.

Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader, förslagsanslag.

Budgetår	Anslag	Nettoutgifter
1942/43	1 400 000	2 102 168
1943/44	1 500 000	—
1944/45 (förslag)	1 600 000	—

Kungl. Maj:t har beträffande användningen av det för innevarande budgetår anvisade anslaget den 30 juni 1943 fastställt följande stat:

Omkostnadsstat.

1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i>	kronor	10 000
2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i>	»	575 000
3. <i>Expenser, förslagsvis</i>	»	500 000
4. Övriga utgifter:		
a. Antagningsnämndens verksamhet, <i>förslagsvis</i>	kronor	2 000
b. Lokalbidrag m. m., <i>förslagsvis</i>	»	311 000
c. Handledning under landsfiskalsaspiranternas praktiska polistjänstgöring, <i>högst</i>	»	2 000
d. Kostnader för tjänstedräkt, <i>förslagsvis</i>	»	100 000
		» 415 000
		<hr/> Summa kronor 1 500 000

För nästa budgetår beräknar jag anslagsposten till sjukvård m. m. till samma belopp som för löpande budgetår eller sålunda till 10 000 kronor.

Den intensiva verksamhet, som under nuvarande förhållanden måste utvecklas av landsfiskalerna och deras biträden, har medfört, att resekostnaderna blivit mycket höga. Belastningen å posten till reseersättningar uppgick sålunda för nästföregående budgetår till 994 610 kronor. Då emellertid av utgifterna en avsevärd del torde hänföra sig till budgetåret 1941/42 samt ett belopp av cirka 30 000 kronor avser utgifter, som bortfalla under nästa budgetår, torde höjningen av anslagsposten kunna begränsas till 150 000 kronor och posten sålunda upptagas till 725 000 kronor.

Anslagsposten till expenser var i omkostnadsstaten för budgetåret 1942/43 uppförd med 465 000 kronor och belastningen å posten för samma budgetår utgjorde 724 101 kronor. Den 30 juni 1943 meddelade Kungl. Maj:t föreskrifter beträffande dispositionen av ifrågavarande anslagspost, ägnade att nedbringa utgifterna å densamma. Med hänsyn härtill torde posten för nästa budgetår böra upptagas till oförändrat belopp, 500 000 kronor.

Vad angår anslagsposten till övriga utgifter synes vardera av delposterna till antagningsnämndens verksamhet och till handledning under landsfiskalsaspiranternas praktiska polistjänstgöring allttjämt böra beräknas till 2 000 kronor. Delposten till lokalbidrag m. m. torde under visst hänsynstagande till senaste belastningssiffran, 356 107 kronor, höjas med 25 000 kronor till 336 000 kronor. Det belopp, varmed delposten till kostnader för tjänstedräkt är upptagen i omkostnadsstaten för innevarande budgetår, avser jämväl retroaktiva bidrag till dessa kostnader. För nästa budgetår synes delposten kunna beräknas till 13 000 kronor. Under ifrågavarande anslagspost bör slutligen i enlighet med den tidigare framställningen till kostnader för distriktsåklagarkurs avses ett belopp av 12 000 kronor. Anslagsposten bör sålunda utföras med $(2\,000 + 2\,000 + 336\,000 + 13\,000 + 12\,000)$ 365 000 kronor.

Sammanlagda anslagsbeloppet skulle enligt dessa beräkningar bli $(10\,000 + 725\,000 + 500\,000 + 365\,000)$ 1 600 000 kronor.

Hemställan.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- *dels* godkänna följande avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl., att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1944/45:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 3 084 800
2. Avlöningar till icke-ordinarie personal	» 2 083 000
3. Arvoden till landsfiskalselever m. fl.	» 158 000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	» 765 000

Summa kronor 6 090 800

Särskilda uppbördsmedel.

Ersättning från Karlskoga och Askersunds

städer kronor 10 800

Summa förslagsanslag kronor 6 080 000;

*dels till Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar för budgetåret
1944/45 anvisa ett förslagsanslag av kronor 6 080 000;*

*dels ock till Landsfiskalerna m. fl.: Omkostnader för budget-
året 1944/45 anvisa ett förslagsanslag av kronor 1 600 000.*

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda
hemställan lämnar Hans Maj:t Konungen bifall samt för-
ordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta
protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Anders Lundstedt.